Vrh Volnika z razglednim stolpom.

več poti, ki po strmem in zdrsnem pobočju pripeljejo do vrha. Naša pot vodi naravnost do grebena Žekenca. Tik preden stopimo na prepišen greben, na desni opazimo lesen kažipot, ki označuje vojaško stezo do vrha. Takoj za odcepom steze dosežemo mejo med Slovenijo in Italijo. Od tod naprej sledimo rdeče-rumenim markacijam in stezi s številko 3, ki nas po vršnem grebenu popelje narahlo v desno in navzgor. Po nekajminutni hoji opazimo ozko stezo, ki z naše poti zavija levo med kamenje. Lahko ji sledimo in po s skalami prepleteni potki nadaljujemo do samega vrha. Od tod naprej se naša pot s številko 3 prične rahlo spuščati in pelje pod grebenom. Na levi zopet opazimo odcep steze, ki nas popelje do ogromne kraške vrtače. Pri ogledu vrtače bodimo previdni.

Pogled v globino ogromne kraške vrtače pod vrhom Volnika.

Nadaljujemo po široki, dobro shojeni poti mimo zapuščenega poslopja do razcepa poti. Pred nami se bohoti kamniti možic, pred katerim zavijemo levo na stezo, ki nas v nekaj minutah pripelje na vrh. Za prehojenih 336 višinskih metrov smo s parkirišča do vrha porabili dve uri zmerne hoje. Vrh se ponaša s prelepimi razgledi in lesenim stolpičem, na katerem je velik pano z informacijami o življu in rasti na tem območju.

S stolpa se nam odpira pogled na Tržaški zaliv in prek Krasa vse do Julijcev.

Besedilo in fotografije:
Franjo Brglez

V bližini

Če nam pot na Volnik ni pobrala moči, se lahko odločimo še za pohod po **Pliskini poti**, ki se začne pri trgovini v središču vasi. Kraška učna pot je krožno speljana po planotastem svetu v osrčju Krasa, med Pliskovico in Kosoveljami. Pot je dolga šest kilometrov, je brez večjih vzponov in spustov ter je speljana po nekdaj obdelanem svetu, ki se danes vse bolj zarašča. Ob poti spoznavamo, kako narava oblikuje podobo kraške krajine in kako jo pri tem dopolnjuje človek. Znak poti je živahna ovca Pliska, ki so jo pred stoletji poimenovali pastirji. Ime so povzeli po ptici pliski, ki je bila vedno v bližini domov. Njeno živahno skakanje in udarjanje z repom ob tla je navdihnilo pastirje, da so svoje ovce poimenovali po njej. Krožna pot se končuje na najvišji točki, pri cerkvi sv. Tomaža, pred katero raste mogočna lipa, ki naj bi bila stara več kot tristo let.

Štanjel je slikovit kraški kraj, ki se terasasto vzpenja po hribu Turn. Znamenit je po ozkih ulicah s kamnitimi hišami z raznolikimi kamnoseškimi vsadki. Glede na prometno-geografsko in strateško lego je bil Štanjel pomemben vse od mlajše železne dobe dalje. Naselje je svoj razcvet doživelo v romanski dobi in se naglo širilo proti vrhu Turna. Renesančno-baročni grad in poznogotska cerkev sv. Danijela dajeta Štanjelu svojevrsten pečat. Današnjo podobo so Štanjelu dali grofje Cobenzli ob koncu 17. stoletja. Zaradi nevarnosti turških vpadov so Štanjel konec 15. stoletja zavarovali z obzidjem, ki je vklenilo v svoj okvir hiše, cerkve in grad. Ogledamo si najpomembnejše zanimivosti: Ferrarijev vrt (ki ga je arhitekt in urbanist Maks Fabiani uredil za dr. Enrica Ferrarija), štanjelski grad in poznogotsko cerkev sv. Danijela, stolp na vratih ali Kobdiljski stolp, vaški vodnjak, staro kmečko hišo z dobro ohranjenimi kamnitimi žlebovi, galerijo Lojzeta Špacala v gradu ter Ledenico ali Gledanico na vrhu hriba Turn, kjer so ostanki rimskega obrambnega stolpa.